

Soud: Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí: 29.04.2026
Spisová značka: 24 Cdo 401/2026
ECLI: ECLI:CZ:NS:2026:24.CDO.401.2026.1
Typ rozhodnutí: ROZSUDEK
Heslo: Omezení svéprávnosti (o. z.) [Svéprávnost (o. z.)]
Opatrovník hmotně právní [Opatrovník]
Rozum průměrného člověka (o. z.)
Dotčené předpisy: § 467 o. z.
§ 460 o. z.
§ 463 o. z.
§ 465 o. z.
§ 471 odst. 2 o. z.
Kategorie rozhodnutí: B

24 Cdo 401/2026-523

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK**JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Davida Vláčila a soudců JUDr. Romana Fialy a JUDr. Lubomíra Ptáčka, Ph.D. v právní věci posuzovaného **L. N.**, zastoupeného procesním opatrovníkem JUDr. Tomášem Zíkou, advokátem, se sídlem v Praze 1, Dušní 866/22, a hmotněprávním opatrovníkem Městskou částí Praha XY, se sídlem pod adresou Úřadu městské části Prahy XY, o prodloužení doby omezení svéprávnosti, jmenování opatrovníka a o navrácení svéprávnosti, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 0 P 254/2015, o dovolání posuzovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 7. 2025, č. j. 58 Co 187/2025-451, takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 7. 2025, č. j. 58 Co 187/2025-451, ve výroku II, o nákladech odvolacího řízení a ve výroku o věci samé I, pokud jím byl potvrzen výrok II rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 2. 4. 2025, č. j. 0 P 254/2015-402, o tom, že opatrovník zůstává nezměněn, a dále rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 2. 4. 2025, č. j. 0 P 254/2015-402, ve výrocích II, IV a V, **se zrušují** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** Obvodnímu soudu pro Prahu 8 k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Předmět rozhodování

Tento rozsudek řeší otázku, jak postupovat v případech přetrvávajících sporů mezi opatrovancem a opatrovaným při výkonu zákonného zastoupení (opatrovnictví) a týká se především výkladu § 467 občanského zákoníku.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Obvodní soud pro Prahu 8 (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 2. 4. 2025, č. j. 0 P 254/2015-402, prodloužil dobu omezení svéprávnosti L. N. (dále též „posuzovaný“ nebo „opatrovaný“ či „opatrovanec“) tak, že není způsobilý nakládat s majetkem, jehož cena přesahuje částku 8 000 Kč měsíčně, uzavírat jakékoliv smlouvy nad rámec 1 000 Kč, činit právní jednání související s jeho psychiatrickou léčbou, jednat ve věcech souvisejících s uplatňováním nároků v oblasti sociálního zabezpečení, dávek státní sociální podpory a dávek v hmotné nouzi, pořizovat závěť, dědickou smlouvu nebo dovětek, jednat v pracovně právních vztazích, uzavřít manželství, volit a být volen, a to na dobu 5 let od právní moci rozsudku, přitom současně změnil (dřívější) rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 č. j. 0 P 254/2015-195, ze dne 25. 6. 2019 (výrok I), posuzovanému jmenoval opatrovníka Městskou část Praha XY (výrok II), zamítl návrh L. N. na navrácení svéprávnosti (výrok III), nepřiznal náhradu nákladů řízení státu (výrok IV) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok V).

2. Z odůvodnění napadeného rozsudku plyne, že soud prvního stupně zahájil z úřední povinnosti usnesením ze dne 22. 7. 2024, č. j. 0 P 254/2015-268, řízení o prodloužení svéprávnosti a opatrovnictví L. N., jak o ni bylo rozhodnuto rozsudkem téhož soudu ze dne 25. 6. 2019, č. j. 0 P 254/2015-195. Výrokem II soud zahájil řízení ve věcech opatrovnictví člověka, výrokem III soud spojil řízení ve věcech prodloužení doby omezení svéprávnosti a opatrovnictví člověka, výrokem IV soud jmenoval kolizního opatrovníka posuzovaného pro daná (spojená) řízení.

3. K odvolání posuzovaného Městský soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) rozhodnutím ze dne 17. 7. 2025, č. j. 58 Co 187/2025-451, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (výrok I rozsudku odvolacího soudu) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (výrok II rozsudku odvolacího soudu).

4. Odvolací soud se plně ztotožnil s rozhodnutím soudu prvního stupně, ať už šlo o jeho závěry skutkové či právní a neshledal důvody pro jejich jakoukoli korekci, proto pro stručnost na závěry jím přezkoumávaného rozhodnutí plně odkázal. Soud prvního stupně vycházel zejména ze znaleckého posudku, ze kterého je zřejmá potřeba dalšího prodloužení omezení svéprávnosti. Toto omezení je jednoznačně v zájmu posuzovaného, který trpí závažnou duševní poruchou (paranoidní schizofrenií), která není přechodného charakteru, dále trpí anozognozií (nemá náhled na svůj stav) a megalomanií (přečňuje své schopnosti). Odvolací soud nad to poukázal v plné shodě se soudem prvního stupně na předchozí život posuzovaného, kdy byly zjištěny opakované hospitalizace v psychiatrické léčebně. Došlo-li k propuštění či útěku posuzovaného, pak ten přestal užívat nezbytnou medikaci. S ohledem na jeho zdravotní a duševní stav nelze předpokládat, že v budoucnu bude schopen jednat jinak a náležitě hájit své vlastní zájmy. Ani skutečnost, že sám oslovil advokáta neosvědčuje, že by posuzovaný byl schopný jednat sám za sebe bez pomoci opatrovníka. Odvolací soud připomenul brachiální násilí, jehož se posuzovaný v minulosti dopustil na své babičce a dalších osobách. Rozsah omezení stanovený soudem prvního stupně považoval odvolací soud za přiměřený a korespondující se závěry znalce. Odvolací soud neshledal důvodnou ani navazující námitku vůči stanovené době omezení svéprávnosti, vzhledem k charakteru duševní poruchy posuzovaného, která je trvalého rázu a vzhledem k jeho dosavadnímu životu totiž nelze předpokládat, že by se jeho stav mohl změnit takovým způsobem, aby omezení svéprávnosti nebylo třeba. Stejně tak námitku posuzovaného vůči jmenovanému hmotněprávnímu opatrovníkovi neshledal odvolací soud opodstatněnou. Zdůraznil, že úkolem opatrovníka je hájit zájmy opatrovance, nikoliv nutně vyhovět všem jeho přáním. Odvolací soud konečně upozornil na fakt, že žádná jiná vhodná osoba opatrovníka nebyla v řízení zjištěna.

II. Dovolání a vyjádření k němu

5. Opatrovanec (zastoupen tehdy JUDr. Dvořáčkem, advokátem, nyní v průběhu řízení před Nejvyšším soudem bylo právní zastoupení ukončeno) ve svém dovolání namítal, že rozhodnutí odvolací soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. V dovolání formuloval tři dovolací otázky. (1) *Do jaké míry je opatrovník povinen respektovat volbu advokáta opatrovaným, zejména pak ve věcech, v nichž je zastoupení advokátem povinné, či kdy je s ohledem na složitost a význam věci žádoucí.* Posuzovaný uvedl, že si je vědom toho, že pro různé právní záležitosti je vhodné vyhledat pomoc advokáta. Proto si sám vyhledal a zvolil advokáta pro zastupování v řízení o přeměně ochranného léčení (z ústavní léčby na léčbu ambulantní), o zastoupení v samotném opatrovnickém řízení a také pro zastoupení v dědickém (přesněji pozůstalostním) řízení po jeho otci, v němž je předmětem dědictví spoluvlastnický podíl id. 1/3 na „bytě“ v XY. Se zvoleným advokátem JUDr. Danem Dvořáčkem uzavřel opatrovaný smlouvu o právní pomoci za odměnu ve výši, s níž je dle rozhodnutí soudu oprávněn disponovat, s výhledem, že odměna bude stanovena ve výši advokátního tarifu po schválení opatrovníkem. Opatrovník však tomuto zastoupení dle posuzovaného svezpě brání a se smlouvou nejenže nevyslovil souhlas, ale ani ji nepředložil opatrovnickému soudu ke schválení. Na základě ustanovení § 466 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 467 odst. 1 o. z. vyplývá, že pokud si opatrovaný přeje být v konkrétní věci zastoupen konkrétním advokátem, kterého si sám vyhledal a kterému důvěřuje, je na opatrovníkovi, aby takové zastoupení umožnil a zařídil jej, pokud tomu nebrání zásadní překážka.

Odvolací soud dle posuzovaného v této otázce zásadně pochybil, když věc posoudil tak, že není vážným porušením povinností opatrovníka, když volbu posuzovaného nerespektuje a pro část agendy mu zastoupení neopatří a pro další část agendy mu opatří zastoupení jiným advokátem, kterého sám vybral. (2) *Zda povinnost opatrovníka starat se o naplnění opatrovancových práv a chránit jeho zájmy zahrnuje i zajištění a zorganizování složitějších právně-hospodářských záležitostí.* Opatrovaný je většinovým vlastníkem bytu v XY. Dle jeho názoru je v jeho zájmu, aby opatrovník činil kroky směřující k pronájmu z tohoto bytu. Opatrovník však žádné kroky v této věci nečiní, pouze poukazuje na, v očích posuzovaného, marginální potíže jako je neskončené dědické (přesněji pozůstalostní) řízení o minoritním podílu na bytu, nutnost byt vyklidit, vymalovat apod. Opatrovaný má za to, že počínání opatrovníka je pravým opakem péče řádného hospodáře. Každý rozumný vlastník by usiloval o jmenování správce dědictví, o dohodu s bratrem jako minoritním vlastníkem podílu id. 1/6 „na bytu“ a o přiměřenou rekonstrukci bytu a jeho následný pronájem. Opatrovaný je toho názoru, že dovolací soud dosud judikatorně nevyřešil otázku, do jaké míry může být opatrovník pasivní a v zásadě jen reagovat na události, které se v životě opatrovaného objeví, a do jaké míry je povinen vlastní iniciativou činit i další kroky, které by se běžným hospodářským pohledem nabízely. Zároveň odvolací soud tuto právní otázku vyřešil nesprávně, když aproboval pohled, že povinnost opatrovníka se vyčerpává tím, že bude vyčkávat konce dědického (pozůstalostního) řízení. Správné řešení této otázky vyžaduje opatrovníkův aktivní přístup. Nepronajímání bytu je dle opatrovaného neomluvitelné, zanedbáváním této možnosti mu vzniká škoda, za kterou opatrovník odpovídá. Z čehož podle něj vyplývá otázka č. (3) *Zda je pro osobu opatrovníka překážkou ve výkonu funkce opatrovníka i jen potenciální existence škodního nároku mezi ním a opatrovaným.* Posuzovaný je toho názoru, že opatrovník je pro konflikt zájmů diskvalifikován již v situaci, kdy je konflikt zájmů rozumně možný. V projednávaném případě zde podle něj konflikt zájmu zřetelně je. Posuzovanému totiž nečinností opatrovníka vzniká škoda v podobě ušlého zisku. Odvolací soud se odchýlil od rozhodovací praxe dovolacího soudu (potud odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 5. 2011, sp. zn. 21 Cdo 3871/2010), dle níž funkci opatrovníka nemůže vykonávat ten, kdo z důvodu soustavnější a dlouhodobější povahy má s opatrovancem protichůdné zájmy a je tu nebezpečí, že opatrovník nebude vůbec nebo po delší období způsobilý jednat jménem opatrovance a hájit jeho práva a zájmy.

6. Podrobné vyjádření k dovolání podal opatrovník v osobě Městské části Prahy XY. Veřejný opatrovník má za to, že dovolání ve skutečnosti nevymezuje žádnou právní otázku splňující předpoklady přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., nýbrž toliko polemizuje se skutkovými zjištěními a hodnotícími závěry soudů nižších stupňů a předkládá vlastní verzi skutkového stavu. Takové námitky však přípustnost dovolání založit nemohou, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3723/2020. Ve vztahu k námitce, že opatrovník neakceptoval volbu advokáta učiněnou opatrovancem, veřejný opatrovník uvádí, že odvolací soud postupoval plně v souladu s hmotným právem i ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu. Při výběru opatrovníka je třeba přihlížet k přáním opatrovance, jeho potřebám i jeho zájmům; tato přání však nemají absolutní přednost. Tento závěr odpovídá mimo jiné usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. 30 Cdo 1617/2016, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2023, sp. zn. 24 Cdo 2181/2023, č. j. 24 Cdo 2181/2023-279. Stejně tak z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 6. 2025, sp. zn. 24 Cdo 964/2025, č. j. 24 Cdo 964/2025-1192, vyplývá, že opatrovník je povinen dbát názorů opatrovance, avšak není-li možné v souladu s nimi jednat, je povinen postupovat podle jeho zájmů. Veřejný opatrovník proto nepostupoval v rozporu se zákonem, jestliže neudělil souhlas s právním jednáním, které považoval za nejasné či pro opatrovance nevýhodné. Nadto nelze přehlédnout, že otázkou právní pomoci se zabýval též soud prvního stupně ve svém v rozsudku ze dne 15. 10. 2025, č. j. 0 P 254/2015, 21 P a Nc 87/2025.

7. Ani námitka týkající se údajně nesprávné správy majetku opatrovance nezakládá přípustnost dovolání. Dovolatel v tomto směru neotvírá žádnou obecnou právní otázku, ale pouze zpochybňuje skutkové a hodnotící závěry odvolacího soudu, který se otázkou nepronajímání bytu po otci opatrovance řádně zabýval a své závěry přesvědčivě odůvodnil. Skutečnost, že dovolatel preferuje jiné ekonomické řešení, sama o sobě nezakládá pochybení opatrovníka ani důvod pro jeho změnu. Rovněž námitka tvrzeného střetu zájmů je nedůvodná. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 26. 5. 2011, sp. zn. 21 Cdo 3871/2010, dovodil, že výkon funkce opatrovníka vylučuje pouze skutečný, soustavný a dlouhodobý střet zájmů, nikoliv rozpor hypotetický, ojedinělý či pouze tvrzený. Obdobně k této otázce přistoupil Nejvyšší soud též v usnesení ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. 30 Cdo 1617/2016, a v usnesení ze dne 22. 8. 2023, sp. zn. 24 Cdo 2181/2023, č. j. 24 Cdo 2181/2023-279. V projednávané věci dovolatel dovozuje střet zájmů pouze ze své nespokojenosti se způsobem řešení jedné dílčí majetkové otázky, což zjevně nepostačuje k závěru o existenci kvalifikovaného střetu zájmů ve smyslu zákona.

8. Veřejný opatrovník proto setrval na stanovisku, že dovolání neobsahuje žádnou právní otázku, na níž by napadené rozhodnutí záviselo ve smyslu § 237 o. s. ř., a že jeho obsah je založen toliko na nesouhlasu dovolatele s výsledkem řízení a na snaze o revizi skutkových závěrů soudů nižších stupňů. Proto navrhoval, aby Nejvyšší soud dovolání odmítl, případně aby je zamítl.

III. Přípustnost dovolání

9. Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2022 (viz čl. II a XII zákona č. 286/2021 Sb.), dále jen „o. s. ř.“. S ohledem na charakter daného řízení vycházel Nejvyšší soud rovněž ze znění § 1 odst. 1, 3 a 4 a § 30 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“).

10. Dovolání bylo podáno včas (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení, za splnění podmínky § 241 o. s. ř.

11. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže to zákon připouští.

12. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

13. V projednávané věci záviselo rozhodnutí odvolacího soudu na posouzení otázky vzájemných práv a povinností mezi posuzovaným (opatrovaným) a opatrovníkem, zejména za jakých okolností je povinen opatrovník vyhovět při správě jmění opatrovance jeho přáním a jak je třeba postupovat v případě přetrvávajících sporů mezi těmito osobami. Dovolání shledal Nejvyšší soud ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. v uvedeném rozsahu přípustným, neboť daná otázka nebyla doposud ve všech souvislostech v judikatuře Nejvyššího soudu vyřešena.

IV. Důvodnost dovolání

14. Po přezkoumání dovoláním dotčené části rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které Nejvyšší soud provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), striktně vázán důvody v dovolání vymezenými (§ 242 odst. 3 věta první o. s. ř.), dospěl k závěru, že dovolání je nejen přípustné, ale též opodstatněné.

15. O nesprávné právní posouzení věci (naplňující dovolací důvod podle § 241a odst. 1, část věty před středníkem, o. s. ř.) jde tehdy, posoudil-li odvolací soud věc podle právního předpisu, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní předpis, sice správně vybraný, nesprávně vyložil, případně jej na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

16. Podle § 460 o. z. dojde-li ke střetu zájmu zákonného zástupce nebo opatrovníka se zájmem zastoupeného či ke střetnutí zájmů těch, kteří jsou zastoupeni tímž zákonným zástupcem nebo opatrovníkem, anebo *hrozí-li* takový střet, jmenuje soud zastoupenému kolizního opatrovníka.

17. Dle § 463 odst. 2 o. z. platí, že požádá-li o to opatrovník, soud ho odvolá; soud opatrovníka odvolá i v případě, že neplní své povinnosti. Zároveň opatrovanci jmenuje nového opatrovníka.

18. Podle § 465 odst. 1 o. z. soud jmenuje opatrovníka člověku, je-li to potřeba k ochraně jeho zájmů, nebo vyžaduje-li to veřejný zájem. Soud jmenuje opatrovníka zejména tomu, koho ve svéprávnosti omezil, tomu, o kom není známo, kde pobývá, neznámému člověku zúčastněnému při určitém právním jednání nebo tomu, jehož zdravotní stav mu působí obtíže při správě jmění nebo hájení práv.

19. Podle § 467 o. z. opatrovník při plnění svých povinností naplňuje opatrovancova právní prohlášení a dbá jeho názorů, i když je opatrovanec projevil dříve, včetně přesvědčení nebo vyznání, soustavně k nim přihlíží a zařizuje opatrovancovy záležitosti v souladu s nimi. Není-li to možné, postupuje opatrovník podle zájmů opatrovance (odstavec 1). Opatrovník dbá, aby způsob opatrovancova života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a aby, nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním opatrovancovým představám a přáním (odst. 2).

20. Podle § 471 odst. 2 o. z. soud jmenuje opatrovníkem osobu, kterou navrhl opatrovanec. Není-li to možné, jmenuje soud opatrovníkem zpravidla příbuzného nebo jinou osobu opatrovanci blízkou, která osvědčí o opatrovance dlouhodobý a vážný zájem a schopnost projevovat jej i do budoucna. Není-li možné ani to, jmenuje soud opatrovníkem jinou osobu, která splňuje podmínky pro to, aby se stala opatrovníkem, nebo veřejného opatrovníka podle jiného zákona.

21. Nutno předeslat, že jak judikatura, tak doktrína zdůrazňují nezbytnost přistupovat ke každému případu individuálně, vzít v úvahu jedinečnost konkrétního posuzovaného člověka. Soud je povinen zajistit úplná a spolehlivá zjištění o osobních poměrech posuzovaného člověka, tedy jak se projevuje při sociálním kontaktu se

členy občanské společnosti, jak se stará o své potřeby, jak hospodaří s finančními prostředky, jaký je jeho denní režim, které záležitosti je schopen obstarat si sám a se kterými má obtíže apod. (§ 20 odst. 1 z. ř. s.). Uvedené judikatorní předpoklady jsou přiměřeně uplatnitelné i při posuzování toho, kdo má být vhodným opatrovníkem a zda osoba, která má být jmenována opatrovníkem (např. v souvislosti s periodickým přezkumem svéprávnosti) resp. má být u ní výkon opatrovnictví zachován, je vhodným subjektem k tomu, aby účelu opatrovnictví bylo i nadále dosaženo.

22. Opatrovník má (v rozsahu, jenž byl stanoven v rozhodnutí soudu) povinnost zastupovat opatrovance před soudy a jinými státními orgány a povinnost spravovat jeho záležitosti a majetek, vyjma jednání v běžných záležitostech každodenního života. Nejvyšší soud zdůrazňuje, že se jedná o takovou faktickou pomoc opatrovanci, kdy opatrovníkovi náleží toliko běžná správa takového jmění [§ 461 zákona č. 89/29012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“)], k tomu srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 6. 2025, sp. zn. 24 Cdo 964/2025. Za běžnou správu jmění je třeba považovat takové úkony a právní jednání, které odpovídají obvyklému hospodaření se spravovaným majetkem, směřují k jeho zachování, řádné správě, údržbě a běžnému užívání. Jedná se zpravidla o činnosti pravidelné, obvyklé a majetkově nikoli mimořádné. Naproti tomu za úkony přesahující rámec běžné správy je nutno považovat taková jednání, která se vymykají obvyklému hospodaření, mají závažnější dopad do majetkových poměrů zastoupeného nebo směřují ke zcizení, zatížení či jinému podstatnému nakládání se spravovaným majetkem [k tomu viz komentář k § 461, Wenzlová, M. In: Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024.], u úkonů těchto jednání se týkající se v zásadě vyžaduje souhlas soudu. Dále je třeba zmínit, že opatrovník by měl postupovat i při plnění přání opatrovance vždy s péčí řádného hospodáře, kterýžto pojem je zapotřebí chápat tak, že řádný hospodář činí právní jednání týkající se opatrovance jmění odpovědně a svědomitě, vždy tak, aby nevznikla škoda na jmění opatrovance jeho úbytkem či znehodnocením. Jmenovaný opatrovník vykonává správu cizího majetku (opatrovance) zpravidla tak, jako kdyby šlo o jeho vlastní majetek (srov. výslovně § 1405 a násl. a přiměřeně § 159 o. z.).

23. Nejen soudy, ale i jmenovaný opatrovník musí mít v každém jednotlivém případě na paměti, že ve všech otázkách souvisejících se svéprávností jednotlivce je nutno vycházet z myšlenky přednosti zásadně svobodného, autonomního jednotlivce, kterému nesmí být ze strany státu znemožňováno realizovat svou představu o štěstí vnučováním ochrany státu tam, kde si jednotlivce, popř. za pomoci rodiny, dokáže pomoci sám (viz nálezn Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 557/09, bod 24). Hmotněprávní opatrovník posuzovaného je povinen vykonávat svou funkci (v rozsahu omezení posuzovaného ve svéprávnosti) řádným způsobem a samozřejmě *in favorem* posuzovaného. V rámci své činnosti je opatrovník povinen postupovat s péčí řádného hospodáře, přičemž, jak již uvedl soud prvního stupně, je povinen jednat tak, aby vždy při své činnosti sledoval ochranu zájmů zastoupeného, jednal k jeho prospěchu a naplňoval podle možností jeho práva (§ 457 o. z.). Nejvyšší soud nemůže v této fázi řízení aprobovat přinejmenším předčasnou a skutkově (důkazně) prozatím ničím nepodloženou úvahou soudů nižších stupňů, že zájmy posuzovaného směřující k rekonstrukci a pronájmu bytu nelze ani do budoucna naplnit v důsledku nedostatečných finančních prostředků dovolatele, najmě za situace, kdy jeho finanční možnosti nebyly podrobněji zkoumány, přestože posuzovaný při výsledku dne 29. 1. 2025 uvedl, že má k dispozici údajně částku okolo 750 000 Kč. Navíc si jistě lze představit, že „byt“ bude pronajat na určitou dobu např. za nižší nájemné oproti povinnosti nájemce předmět nájmu na své náklady zvelebit. Není však žádoucí, aby nebyl majetek opatrovaného řádně a hospodárně využíván.

24. Nelze tedy prozatím přisvědčit úvahám soudů nižších stupňů, že opatrovník vykonává svoji funkci řádně pokud dovolateli či jiné určené osobě neumožnil pustit se do rekonstrukce a následného pronajímání bytu, jehož většinovým spoluvlastníkem je právě posuzovaný, pro takový závěr chybějí podrobnější skutková zjištění, která by soud náležitě v důvodech svého rozhodnutí zhodnotil (srovnej § 157 odst. 2 o. s. ř.). V této fázi řízení, kdy z obsahu spisu nelze ani odhadovat výši nákladů na vyklizení a (menší či větší) rozsah rekonstrukce bytu nelze s jistotou uvést, že dovolatelem zamýšlená úprava bytu (umožňující v budoucnu jeho komerční pronájem) by zcela zjevně překračovala pouhou běžnou správu majetku. Uvedené platí přesto, že v době rozhodování odvolacího soudu ještě nebylo pravomocně rozhodnuto o dědickém právu po otci posuzovaného (§ 185 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, dále jen „z. ř. s.“), který měl být menšinovým spoluvlastníkem id. 1/3 „bytu“ (bytové jednotky s podílem na společných částech domu, popř. pozemku). Okolnost, že menšinový podíl je předmětem dosud zřejmě neskončeného pozůstalostního řízení je pak jen důvodem k tomu, aby bylo následně jednáno rovněž s osobou spravující pozůstalost otce dovolatele (srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2025, sp. zn. 24 Cdo 1778/2025), popř. dědici, pokud již byli pravomocným usnesením pozůstalostního soudu určeni; ve vztahu k menšinovému spoluvlastníku je třeba věc projednat ve smyslu § 1128 o. z., rozhodující úlohu při nakládání se společnou věcí má však i nadále většinový (spolu)vlastník (v tomto případě posuzovaný, za nějž jedná jeho opatrovník).

23. Výkon opatrovnictví osob, které nejsou plně svéprávné, je nepochybně odborně i sociálně velmi náročnou a obětavou činností, která však musí být vykonávána přes všechny obtíže s tím spojené na základě příkazu zákona vždy výlučně v zájmu opatrovaného (ať už jím je nezletilé dítě nebo osoba omezená soudem ve svéprávnosti),

nikoliv v zájmu opatrovníka nebo způsobem, kterým by si opatrovník toliko „zjednodušoval“ výkon svých povinností. Je tedy např. nemyšlitelné, aby opatrovník odmítl uzavřít smlouvu o právní pomoci za opatrovaného s (opatrovancem vybraným) advokátem jen proto, že již z minulosti opatrovník je navyklý spolupracovat se „svým“ advokátem; stále jde o prosazování zájmů opatrovaného a nikoliv opatrovníka. Hlediskem pro odmítnutí obdobného požadavku opatrovníka mohou být například smluvní podmínky navržené advokátem, účelnost nákladů, které by na zastoupení měly být z majetku opatrovaného vynaloženy; odmítnout je možno navrženého zástupce, jestliže je požadavek opatrovníka z jiného důvodu zcela zjevně nepřipadný (např. šlo-li by o šikanózní nebo zjevně bezúspěšné uplatňování či bránění práva apod.). Postup opatrovníka (opatrovnického soudu) nesmí ve sledovaných souvislostech nikdy vést k tomu, že by opatrovaný jen pro své duševní onemocnění byl zbaven práva na účinnou právní pomoc tam, kde ji zřejmě potřebuje. Ustanovení čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod garantuje každému právo na právní pomoc v řízení před státními orgány. Právo na právní pomoc je nezbytným předpokladem pro naplnění práva na efektivní přístup k soudu včetně práva na efektivní obranu. Právo na právní pomoc má dvojitou povahu. V první řadě zaručuje každému, aby se mohl nechat v řízení zastupovat osobou znalou práva. Současně však také stanovuje pozitivní závazky, které musí stát plnit (srovnej nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 8. 2014, sp. zn. I. ÚS 3849/11). Stát musí zajistit, že účastníci řízení mají přístup k právní pomoci (a samozřejmě i přístup k soudu) prakticky a účinně, a nikoliv pouze teoreticky. Uvedené požadavky působí v poměrech projednávané věci o to naléhavěji, pokud posuzovaný je nyní dlouhodobě omezen z důvodu vrozené závažné duševní poruchy na své osobní svobodě v Psychiatrické nemocnici XY a omezen je podstatně rovněž jeho styk s vnějším světem, čímž je významně snížena možnost prosazování jeho práv (toto omezení je tak založeno nejen rozhodnutím soudu v této věci, ale i faktickými poměry dovolatele). Ústavní soud také zdůrazňuje zvláštní postavení osob, které jsou zbaveny osobní svobody. Reálné možnosti takových osob zvolit si právního zástupce, poradit se s ním, a zajistit si tak efektivně právní pomoc jsou ve srovnání s osobami na svobodě podstatným způsobem redukovány. Ústavní soud v minulosti (byť v kontextu trestního řízení) opakovaně judikoval, že právě osoby zbavené osobní svobody a cizinci, kteří neovládají český jazyk, jsou zranitelné osoby, u nichž právo na právní pomoc získává zvláštní, a ještě podstatnější význam (srovnej nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 3. 2015, sp. zn. IV. ÚS 2443/14). V nálezu ze dne 22. 3. 2016, sp. zn. I. ÚS 469/16, Ústavní soud zdůraznil, že k naplnění ústavně zaručeného práva na právní pomoc nepostačuje pouze formální přístup k právní pomoci. To platí tím spíše u osoby zbavené osobní svobody a znevýhodněné neznalostí českého jazyka a původem z jiné země (bod 17). *Mutatis mutandis* lze uvedené závěry přiměřeně vztáhnout i na osoby omezené jednak na svobodě, ale současně vedle toho hendikepované vážným duševním onemocněním ústícím v omezení jejich svéprávnosti, které se zpravidla plnohodnotně neorientují v právním systému a potud mají zvláštní potřebu účinné právní pomoci. Pouze s pomocí kvalifikované právní pomoci bude zajištěno, že dotčené osoby plně chápou význam a důsledky všech právních řízení, která se s nimi vedou nebo která by jimi měla být teprve iniciována, a všech právních možností, které se jim nabízejí. Uvedené požadavky lze přitom vztáhnout i na osobu dovolatele, přestože u něho byla zjištěna (přes omezenou svéprávnost) nadprůměrná inteligence a je schopen své názory kvalifikovaně projevit a odůvodnit. O to více je třeba přihlížet k jeho individuálním požadavkům, přičemž opatrovník je povinen se s nimi odpovídajícím způsobem vypořádat.

24. Pokud by posuzovaný nesouhlasil s postupem svého opatrovníka, nic mu nebrání učinit podnět (návrh) soudu k tomu, aby zvážil, zda není namístě jmenování zvláštního kolizního opatrovníka podle § 460 o. z., a to za situace, kdy by tu mohly vzniknout pochybnosti o tom, zda posuzovanému nevzniká postupem soudem jmenovaného hmotněprávního opatrovníka škoda či nemajetková újma. Nejvyšší soud doplňuje, že oproti dřívější právní úpravě nyní postačí pro jmenování kolizního opatrovníka toliko pouhá hrozba střetu zájmů. Jmenování kolizního opatrovníka opatrovanému, stejně jako samotné podání návrhu k soudu na jeho jmenování, nelze vázat, bez ohledu na rozsah omezení svéprávnosti, na souhlas opatrovníka hmotněprávního (v opačném případě by se institut kolizního opatrovníka stal zcela obsoletním).

25. Nesoulad mezi přáním posuzovaného a rozhodnutím opatrovníka (ve věcech, pro něž byl posuzovanému ustanoven) je vždy nutno *ad hoc* řešit podle § 467 odst. 1 o. z. Z uvedeného zákonného ustanovení plyne, že opatrovník nemůže při výkonu své funkce postupovat jen dle svých vlastních názorů, ale musí co nejvíce respektovat vůli opatrovance, je-li její respektování možné, a je-li to současně v zájmu opatrovance (§ 457 o. z.). Opatrovník musí přihlížet k právním prohlášením a názorům opatrovance projeveným v době zastoupení, ale i k těm, které opatrovanec projevil dříve [shodně WENZLOVÁ, Michaela. § 467 (Respektování názorů a přání opatrovance). In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024, marg. č. 2.]. To znamená, že má opatrovník podle možností reflektovat vůli opatrovance, resp. jeho přání, což zahrnuje i možnost opatrovance podle svých schopností, přání a představ dotvářet svůj život. Tento důsledek lze vyvodit například ze závazných mezinárodních právních předpisů (například čl. 5 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením). Opatrovník v tomto smyslu nemá působit vůči opatrovanci autoritativně, ale měl by být spíše jeho pomocníkem nebo zprostředkovatelem při naplňování těchto přání a představ [srovnej DOBROVOLNÁ, Eva. § 467 (Zohlednění projevů vůle opatrovance, dbání na způsob života opatrovance). In: LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1434, marg. č. 1. a č. 4.]. To však neznamená, že je vždy jednoduché najít rovnováhu mezi zohledněním názorů dotčené

osoby na jedné straně a naplnění opatrovancových práv a ochrany jeho zájmů na straně druhé (jak na to přiléhavě upozorňuje Městská část Praha XY). Jakkoliv je zásadně dán prostor (i zvláštním) přáním a názorům opatrovance, nemusí je opatrovník zohlednit ve všech případech (v tomto směru je v § 467 odst. 2 o. z. obsažen korektiv rozumnosti a schopnosti opatrovance). Je jasné, že přání opatrovance, jsou-li racionální, se plní prostřednictvím opatrovníka, ovšem vždy na náklady opatrovance (zde posuzovaného). Zásadním hlediskem bude, zda by uvedené přání při pravidelném běhu věci a za srovnatelných skutkových okolností a finančních možnostech opatrovance realizovala i každá jiná svéprávná osoba mající rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností (§ 4 odst. 1 o. z.) a zda jeho důsledky jsou v zájmu opatrovaného.

26. V poměrech projednávané věci to znamená, že by opatrovník s posuzovaným, coby většinovým spoluvlastníkem nemovitosti v XY, měli projednat možnost dalšího využití dané nemovité věci, včetně její možné rekonstrukce (na náklady dovolatele) a podmínek jejího budoucího pronájmu tak, aby ona nemovitá věc poskytovala posuzovanému do budoucna co největší profit. K dané otázce je možno uzavřít, že ani dílčí neshody mezi opatrovníkem a opatrovancem nejsou samy o sobě důvodem k zásahu soudu, leda by vyvstala potřeba ustanovení opatrovníka kolizního (např. ve vztahu k nárokům na náhradu domnělé škody). Ani jmenování kolizního opatrovníka samo o sobě nepředstavuje důvod pro odvolání opatrovníka hmotněprávního (takový následek by nepochybně byl v zákoně vyjádřen). Toliko (až) v případě dlouhodobé či zásadní neshody mezi přáními opatrovance a postupy opatrovníka je možno, aby soud důvody takového nesouladu přezkoumal a (jen) dospěje-li k tomu, že opatrovník bezdůvodným nerespektováním přání opatrovance závažně nebo opakovaně porušuje své povinnosti bude na místě uvažovat o jeho odvolání podle § 463 odst. 2 o. z. [v literatuře srovnej DÁVID, Radovan, HRDLIČKA, Miloslav. § 467 (Povinnosti opatrovníka). In: LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1703.]. Uvedené závěry obdobně platí i pro přetrvávající spor mezi posuzovaným a opatrovníkem ohledně osoby vhodného právního zástupce z řad advokátů.

27. K otázce potenciální existence škodního nároku jako překážky pro výkon hmotněprávního opatrovnickví osoby omezené ve svéprávnosti je nutno připomenout, že Nejvyšší soud ve vztahu opatrovníka a opatrovance setrvale judikuje, že výkonu funkce opatrovníka nebrání každý potenciální rozpor v jejich (protichůdných) zájmech (viz též závěry obsažené v předchozím odstavci). Překážkou může být takový střet, který je v konkrétní věci skutečně zjištěn a který svou povahou, intenzitou nebo trváním objektivně zpochybňuje schopnost opatrovníka řádně hájit práva a oprávněné zájmy opatrovance. Přesto se nadále uplatní požadavek plynoucí z judikatury Nejvyššího soudu, že střet zájmů, popřípadě i hrozící střet zájmů, musí být v řízení zjištěn, resp. postaven najisto. Za rozhodný proto nelze považovat pouhý abstraktní předpoklad možného škodního nároku mezi opatrovníkem a opatrovancem. Významná je až taková majetková nebo osobní kolize, z níž plyne reálné nebezpečí, že opatrovník bude při výkonu své funkce sledovat vlastní zájem na úkor opatrovance (k tomu srovnej náleží Ústavního soudu ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1583/16; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2008, sp. zn. [21 Cdo 2439/2007](#) či usnesení ze dne 17. 12. 2015, sp. zn. [29 Cdo 1593/2014](#) či usnesení ze dne 30.10.2019, sp. zn. 24 Cdo 26/2019), nicméně důvodnost takových nároků se s konečnou platností nikdy neposuzuje v opatrovnickém řízení, nýbrž až v řízení sporném, ve vztahu k němu by měl mít posuzovaný reálnou možnost jej iniciovat.

28. Soud prvního stupně, a ani odvolací soud, se však v důvodech svých rozhodnutí podrobněji nezabývaly tím, zda nevyužíváním bytové jednotky vznikla (mohla vzniknout) posuzovanému nějaká škoda, jaké požadavky v tomto směru artikuloval posuzovaný, zda a jaké úkony opatrovník v této záležitosti učinil, ani tím, zda není namíste jmenování kolizního hmotněprávního opatrovníka. *A priori* činěná úvaha odvolacího soudu, že „byť“ nelze využít z důvodu probíhajícího pozůstalostního řízení, v němž je řešen jen menšinový podíl v rozsahu id. 1/3 vzhledem k celku neobstojí, neboť žalobce je většinovým spoluvlastníkem uvedeného bytu, jemuž náleží (v zastoupení opatrovníkem) rozhodovat o užívání společné věci za podmínek daných § 1128 o. z., tedy po projednání s ostatními spoluvlastníky, popř. s osobou spravující pozůstalost (viz již výše odst. 22). Stejně je tomu i ve vztahu k požadavku dovolatele na uzavření smlouvy o právní pomoci s JUDr. Dvořáčkem (byť ten již nemusí být v době navazujícího řízení aktuální, neboť v mezidobí došlo k ukončení právního zastoupení), neboť ani k této otázce nebyla učiněna podrobnější skutková zjištění, a to přesto, že i soudní znalkyně při svém výslechu dne 26. 3. 2015 uvedla, že např. zajištění právní pomoci v řízení o pozůstalosti po otci posuzovaného, kde aktiva pozůstalosti mají přesahovat 30 000 000 Kč, je plně v zájmu dovolatele. Právě absence podrobnějších skutkových zjištění a jejich následné hodnocení brání Nejvyššímu soudu se k dané otázce v této fázi řízení podrobněji vyjádřit.

29. K otázce povinnosti opatrovníka respektovat volbu advokáta opatrovaným Nejvyšší soud zdůrazňuje, že ačkoli je opatrovník povinen dbát přání, názorů a vůle opatrovance a při správě jeho záležitostí z nich vycházet (jak ostatně bylo podrobně vyloženo výše), je nutné mít na paměti, že jeho prvořadou povinností je důsledná (a aktivní) ochrana práv a zájmů opatrovance. Z toho důvodu nelze dovodit bezvýjimečnou povinnost opatrovníka akceptovat každou volbu právního zástupce učiněnou opatrovancem. Jestliže opatrovník na základě konkrétně zjištěných okolností dospěje k odůvodněnému závěru, že advokát prosazovaný opatrovancem není způsobilý zajistit řádnou ochranu jeho práv, není povinen s ním uzavřít smlouvu o právním zastoupení. Rovněž v takovém případě však musí být jeho postup veden výlučně zájmem opatrovance a podložen věcnými důvody. I zde ovšem platí přiměřeně výše

prezentované závěry, podle nichž hmotněprávní opatrovník, pokud není schopen sám (např. prostřednictvím svých zaměstnanců, coby osob práva znalých) zajistit kvalifikované právní zastoupení, by měl vážit opodstatněnost přání opatrovaného, zejména míru potřeby a vhodnost takového zastoupení, a to i s přihlédnutím k finančním možnostem opatrovance (ostatně jsou-li náklady spojené s poskytováním právních služeb primárně hrazeny z prostředků opatrovaného, měl by to být právě on, jehož volba by měla být pro opatrovníka určující). Obecně rozlišovacím kritériem tu bude hodnocení, zda by i racionálně uvažující osoba, která není omezena z důvodu duševní poruchy na své svéprávnosti, by ve srovnatelné či obdobné situaci s advokátem smlouvu o právní pomoci uzavřela. Ani touto otázkou se soudy nižších stupňů prozatím podrobněji nezabývaly a za srovnatelných podmínek neřešily, zda byly zájmy dovolatele saturovány uzavřením smlouvy o právní pomoci s jiným advokátem a zda tak došla naplnění zásada, že každý má právo na právní pomoc ve smyslu čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 13 odst. 1 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, kteréžto právo nemůže být obecně upíráno ani osobám omezeným na svéprávnosti.

30. Nejvyšší soud dodává, že cílem opatrovnictví je ochrana zájmů zastoupeného a jeho práv. Při výběru opatrovníka musí soud dbát především o to, aby skýtal záruky, že se své funkce zhostí v souladu s účelem opatrovnictví a že zajistí všestrannou a efektivní ochranu práv a oprávněných zájmů opatrovance (k tomu srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3871/2010, jehož závěry o způsobilosti osoby k opatrovnictví jsou plně aplikovatelné i v poměrech právní úpravy obsažené v o. z.). Hmotněprávní opatrovník jmenovaný soudem podléhá dohlédací činnosti soudu, jež se vyznačuje soustavností, vyžadováním podávání pravidelných zpráv a jejich kontrole, přičemž při zjištění závažnějších nedostatků může soud na základě vlastních zjištění urychleně zakročit a zjednat nápravu změnou osoby opatrovníka. Není samozřejmě vyloučeno (ba naopak bude vhodné), aby v případě nejasností ohledně způsobu výkonu funkce soudem jmenovaného opatrovníka soud v rámci zákonem mu svěřených „vhodných opatření“, typických pro méně formální nesporné řízení (srovnej § 48 z. ř. s.), předvolal jak opatrovníka, tak i opatrovance a pokusil se vlastní autoritou poskytnout účastníkům potřebnou radu či doporučení (k tomu srovnej též § 9 a § 18 z. ř. s.). Soud však není oprávněn za opatrovníka nahrazovat jeho jednání, je to opatrovník, který je vůči opatrovanci při zachování vlastní odpovědnosti povinen k případné náhradě škody a případný závěr soudu o závažném porušení povinnosti opatrovníka se může projevit jen ve formě jeho odvolání a jmenování opatrovníka jiného.

31. Lze proto uzavřít, že právní posouzení dovoláním předestřených otázek odvolacím soudem je neúplné, a tedy i nesprávné.

32. Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. je-li dovolání již jinak (ve smyslu § 237 nebo § 238a o. s. ř.) přípustné, dovolací soud z úřední povinnosti přihlédně též k tzv. zmatečnostním vadám uvedeným v § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Dovolací soud existenci zmatečnostních vad nebo jiných vad řízení, jež by mohly mít vliv na věcnou správnost napadeného rozsudku neshledal.

33. Odtud plyne, že rozsudek odvolacího soudu je založen v napadeném rozsahu (tedy v otázce toho, kdo má být hmotněprávním opatrovníkem posuzovaného) na nesprávném právním posouzení věci vycházejícím z neúplně zjištěného skutkového stavu, čímž je současně naplněn dovolací důvod uvedený v ustanovení § 241a odst. 1 o. s. ř., a protože Nejvyšší soud současně neshledal, že by byly splněny podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí nebo zamítnutí dovolání nebo pro změnu rozsudku odvolacího soudu, nemohl postupovat jinak než rozsudek odvolacího soudu v potřebném rozsahu zrušit (§ 243e odst. 1 o. s. ř.).

34. Důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, přitom přiměřeně platí i pro rozsudek soudu prvního stupně (jeho část týkající se určení opatrovníka), Nejvyšší soud zrušil v potřebném rozsahu i jej a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

35. V dalším řízení jsou soudy obou stupňů vázány vysloveným právním názorem dovolacího soudu (§ 243g odst. 1 věta první, ve spojení s § 226 o. s. ř.) a podrobněji prověří, zda námitky posuzovaného vůči zvažovanému opatrovníkovi jsou opodstatněné, zda jsou takové intenzity, že zcela vylučují výkon opatrovnictví městskou částí, popř. zda postačí jmenovat opatrovníka kolizního; to vše samozřejmě za předpokladu, že ve spolupráci se soudem prvního stupně nedojde mezi účastníky tohoto řízení ke sblížení jejich stanovisek.

36. O náhradě nákladů řízení, včetně nákladů dovolacího řízení, rozhodne soud prvního stupně v novém rozhodnutí o věci (§ 243g odst. 1 in fine o. s. ř.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 29. 4. 2026

JUDr. David Vláčil
předseda senátu